

Erhvervsdrivende fonde

Årsrapporter for erhvervsdrivende fonde

Hvad skal du vide?

- ▶ Erhvervsdrivende fonde har pligt til at aflægge årsrapport efter årsregnskabslovens § 3 og skal således følge de almindelige krav til årsrapporten gældende for den relevante regnskabsklasse.
- ▶ Erhvervsdrivende fonde er underlagt yderligere krav til præsentation og oplysninger for at skabe yderligere åbenhed og gennemsigtighed i årsrapporten.
- ▶ Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med de erhvervsdrivende fonde. I årsrapporterne for 2020 med særlig fokus på områder, hvor fondene erfaringsmæssigt ikke overholder de yderligere krav til præsentation og oplysninger m.v.
- ▶ I årsrapporterne for 2021 vil Erhvervsstyrelsen tilsvarende have fokus på udvalgte områder.

Indledning

Erhvervsstyrelsens årsberetning for 2020 giver et overblik over fokusområderne for kontrollen af erhvervsdrivende fondes årsrapporter.

De erhvervsdrivende fonde er underlagt Erhvervsstyrelsens fondsretlige tilsyn som følge af, at en erhvervsdrivende fond ikke har en generalforsamling, ejerkreds eller anden kreds af påtaleberettigede.

Erhvervsstyrelsen har i 2020 bl.a. haft fokus på noterne vedrørende ledelsesvederlag, mens der i 2021 bl.a. vil være fokus på ejendomsfondes indregning og måling af ejendomme, samt brug af administrator.

Grundet Erhvervsstyrelsens øgede fokus på kontrol af erhvervsdrivende fonde har vi udarbejdet denne temaartikel til brug for belysning af kravene og de særlige udfordringer, der kan opstå ved udarbejdelse af årsrapport for en erhvervsdrivende fond.

Erhvervsdrivende fonde er underlagt årsregnskabslovens regler om pligt til at aflægge årsrapport efter årsregnskabsloven på lige fod med andre virksomheder med begrænset hæftelse, såsom fx aktie- og anpartsselskaber i henhold til årsregnskabslovens § 3.

En erhvervsdrivende fond er via en række særlige bestemmelser i årsregnskabsloven specifikt rettet mod erhvervsdrivende fonde (§§ 69, 70, 77 a og 77 b) underlagt yderligere krav til præsentation og oplysninger i årsrapporten, som ledelsen i den erhvervsdrivende fond - men også administratorer og revisorer - skal være særligt opmærksomme på.

Denne temaartikel fokuserer primært på krav til udarbejdelse af årsrapporten for erhvervsdrivende fonde, men indeholder desuden henvisning til vejledninger, hvori Erhvervsstyrelsen behandler yderligere relevante emner om erhvervsdrivende fonde, som fx revision af årsrapporten, ledelses- og revisoransvar, uddelinger m.v. Temaartiklen tager udgangspunkt i reglerne efter årsregnskabsloven, men erhvervsdrivende fonde kan alternativt vælge at udarbejde årsregnskabet eller koncernregnskabet efter IFRS, jf. årsregnskabslovens § 137.

Lovkrav til årsrapportens indhold

Regnskabsklasse	B mikro	B	C mellem	C stor	D	Koncern
Ledespåtegning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Erklæringer afgivet af virksomhedens uafhængige revisor	Ja ¹	Ja ¹	Ja	Ja	Ja	Ja
Ledelsesberetning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Anvendt regnskabspraksis	Frivilligt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Resultatopgørelse	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Balance	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Egenkapitalopgørelse	Frivilligt ²	Frivilligt ²	Ja	Ja	Ja	Ja
Pengestrømsopgørelse	Frivilligt	Frivilligt	Ja	Ja	Ja	Ja
Noter (defineret af regnskabsklassen)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Noteoplysning om vederlag til ledelse og administrator	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Noteoplysning om transaktioner med nærtstående parter	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Noteoplysning om forbindelse til anden fond eller virksomhed	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bestyrelsens redegørelse for god fondsledelse ³	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Redegørelse for fondens uddelingspolitik og uddelinger i året ^{3, 4}	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Legatarfortegnelse (kan indarbejdes i årsrapport eller indsendes særskilt)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Supplerende beretninger	Frivilligt	Frivilligt	Frivilligt	Frivilligt	Frivilligt	Frivilligt

1 Erhvervsdrivende fonde kan ikke undlade at lade deres årsrapport revidere, jf. lov om erhvervsdrivende fonde § 69. Det er heller ikke muligt for de erhvervsdrivende fonde at fravælge revision eller udføre revisionen efter den særlige erklæringsstandard for udvidet gennemgang, jf. årsregnskabslovens § 135, stk. 2.

2 Krav om egenkapitalopgørelse ved tilvalg af fuldstændig egenkapitalnote.

3 Det er frivilligt, om redegørelsen placeres i ledelsesberetningen eller et andet sted i årsregnskabet. Det er også muligt at placere den på fondens hjemmeside.

4 Oplysning om uddelinger i året skal medtages, medmindre bestyrelsen har indarbejdet legatarfortegnelsen i årsrapporten.

Pligt til at aflægge årsrapport

Erhvervsdrivende fonde skal udarbejde årsrapporten efter årsregnskabslovens regler. Årsrapporten skal offentliggøres i Erhvervsstyrelsens systemer på lige fod med reglerne for øvrige virksomheder med begrænset ansvar.

Årsrapporten skal udarbejdes efter årsregnskabslovens almindelige bestemmelser med tillæg af yderligere præsenterings- og oplysningskrav. Herudover skal balance og resultatopgørelse opstilles i skematisk form efter skemakravene i årsregnskabslovens § 23 og bilag 2.

Erhvervsdrivende fonde har mulighed for frivilligt at udarbejde årsregnskab og koncernregnskab efter IFRS. Anvendes denne mulighed, skal fonden følge samtlige de af EU godkendte standarder. I tillæg hertil findes specifikke bestemmelser i årsregnskabsloven, der altid skal følges. Disse er anført i IFRS-bekendtgørelsen. I praksis er det typisk erhvervsdrivende fonde med børsnoterede dattervirksomheder, som benytter muligheden for at anvende IFRS, eftersom kravene i IFRS er betydeligt mere omfattende end kravene i årsregnskabsloven.

Erhvervsstyrelsen har i lov om erhvervsdrivende fonde fået bemyndigelse til, via en bekendtgørelse, at give mulighed for, at erhvervsdrivende fonde udarbejder årsrapporter på engelsk. Styrelsen har endnu ikke udnyttet denne bemyndigelse men har oplyst, at årsrapporter på engelsk i praksis også accepteres for erhvervsdrivende fonde.

Det er fondens ledelse, der har ansvaret for at aflægge årsrapporten. Bestyrelsens og direktionens medlemmer har hver især ansvaret for, at årsrapporten aflægges efter årsregnskabsloven og fondens vedtægt, at den revideres, bliver godkendt inden for årsregnskabslovens fristkrav og endeligt indberettes til Erhvervsstyrelsen inden for indberetningsfristen.

Regnskabsklasser

Erhvervsdrivende fonde følger årsregnskabslovens almindelige regler om regnskabsklasser (også kaldet byggeklodsmodellen), hvori bestemmes hvilke krav i årsregnskabsloven, fonden skal følge.⁵

En erhvervsdrivende fond kan ikke være omfattet af regnskabsklasse A, men er i praksis omfattet af enten regnskabsklasse B eller C. Små erhvervsdrivende fonde er omfattet af regnskabsklasse B⁶, mens mellemstore⁷ og store⁸ erhvervsdrivende fonde er omfattet af regnskabsklasse C.

Erhvervsdrivende fonde kan endvidere være omfattet af regnskabsklasse D, om end dette ifølge Erhvervsstyrelsens vejledning er meget usædvanligt. For at være omfattet af regnskabsklasse D, skal den erhvervsdrivende fond have udstedt gældsinstrumenter eller andre værdipapirer, der er optaget til handel på et reguleret marked.

Årsregnskabslovens bestemmelser for mikrovirksomheder gælder også for erhvervsdrivende fonde. Mikrovirksomheder er en meget lille form for regnskabsklasse B-virksomheder, hvor der er særlige størrelseskrav gældende, for at bestemmelserne⁹ kan anvendes. Mikrovirksomheder er undtaget for en række noteoplysninger, herunder bl.a. anvendt regnskabspraksis. Yderligere er mikrovirksomheder afskåret fra at anvende årsregnskabslovens §§ 37 og 38 om indregning af visse aktiver og forpligtelser til dagsværdi.

⁵ Se mere i kapitel 1 *Lovens opbygning - byggeklodsmodellen* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

⁶ Opfylder størrelsesgrænserne for regnskabsklasse B.

⁷ Opfylder størrelsesgrænserne for regnskabsklasse C mellem.

⁸ Opfylder størrelsesgrænserne for regnskabsklasse C stor.

⁹ Se mere i afsnit 1.5 *Mikrovirksomheder - en delmængde af regnskabsklasse B* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

Byggeklodsmodellen

Som vi ser det

Reglerne for mikrovirksomheder er tilvejebragt med den hensigt at lempe virksomhedernes administrative byrder. Det er EY's opfattelse, at de reducerede krav ikke vil medføre nævneværdige administrative besparelser for virksomhederne, samtidig med at den vigtige informationskilde, som årsrapporterne anses at udgøre, vil være væsentligt svækket og uhensigtsmæssigt forringet, bl.a. som følge af undladelse af anvendt regnskabspraksis.

Det er EY's opfattelse, at reglerne for mikrovirksomheder i mange tilfælde næppe er hensigtsmæssige, og EY anbefaler generelt ikke anvendelse af årsregnskabslovens mikroregler.

Koncernregnskabet følger lovens almindelige regler

Koncernregnskab for erhvervsdrivende fonde

Erhvervsdrivende moderfonde er som udgangspunkt koncernregnskabspligtige på lige fod med øvrige modervirksomheder, der udøver bestemmende indflydelse på en eller flere dattervirksomheder¹⁰.

Bestemmende indflydelse afgøres på samme måde som for øvrige virksomhedsformer. Bestemmende indflydelse defineres som beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger og foreligger som udgangspunkt, når en erhvervsdrivende moderfond besidder flertallet af stemmerettighederne i dattervirksomheden. Det er den faktiske kontrol over dattervirksomheden, der er afgørende for, om der er tale om et koncernforhold og ikke det formelle ejerskab. Årsregnskabsloven stiller i forhold til koncernforhold ingen krav om ejerskab af kapitalandele.

Herudover kan der i visse tilfælde også foreligge bestemmende indflydelse, selvom fonden ikke besidder flertallet af stemmerettighederne, men ved aftale eller vedtægtsbestemmelser besidder det faktiske flertal af stemmerettighederne på dattervirksomhedens generalforsamling.

Koncernregnskabet indhold og omfang følger de almindelige regler anført i årsregnskabslovens § 115 for koncerner¹⁰.

Kan den erhvervsdrivende fond anvende en af nedenstående undtagelsesbestemmelser, og er fonden isoleret set under størrelsesgrænserne for små virksomheder, kan den nøjes med at følge reglerne for regnskabsklasse B.

Lempelser for koncernregnskabspligt

For erhvervsdrivende fonde gælder der en række lempelser for koncernregnskabspligten, som gennemgås nedenfor.

Mindre koncerner

Erhvervsdrivende fonde, der sammen med deres dattervirksomheder udgør en koncern, kan bruge undtagelsesbestemmelserne for mindre koncerner i årsregnskabslovens § 110, til at undlade at aflægge koncernregnskab¹¹.

Moderfonde kan udeholdes af konsolideringen

Erhvervsdrivende moderfonde, der selv kun i begrænset omfang udøver erhvervsaktivitet og ikke, bortset fra konvertible gældsbreve og ikke-udbetalt udbytte, har tilgodehavender hos eller har stillet sikkerhed for nogen af sine dattervirksomheder, kan udeholdes af konsolideringen, ved udarbejdelse af koncernregnskab (se

¹⁰ Se mere i kapitel 9 *Koncernregnskabet og minoritetsinteresser* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

¹¹ Se mere i afsnit 9.4 *Lempelser for koncernregnskabspligt* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

nedenfor om vandret koncernregnskab). Det følger af årsregnskabslovens § 114, stk. 2, nr. 4.

Betegnelsen "begrænset erhvervsaktivitet" skal forstås på samme måde, som det er tilfældet i erhvervsfondslovens § 2, stk. 2. Fonden må således ikke deltage i driften af koncernen, fx ved selv at drive virksomhed i et ikke-begrænset omfang, eller ved at yde lån eller sikkerhedsstillelse for dattervirksomhederne, hvis moderfonden ønsker at benytte undtagelsen.

Hvis en moderfond udeholdes (og der derfor er tale om et vandret koncernregnskab, jf. § 114, stk. 2, nr. 4), skal der i det vandrette koncernregnskab gives oplysninger om koncernens resultat og egenkapital, det vil sige som om moderfonden alligevel havde været indarbejdet i det pågældende koncernregnskab.

Erhvervsdrivende moderfonde med kun én dattervirksomhed

Erhvervsdrivende moderfonde kan undlade at udarbejde koncernregnskab, hvis fonden alene har én dattervirksomhed, og fonden kun i begrænset omfang selv udøver erhvervsaktiviteter. Det følger af årsregnskabslovens § 111, stk. 2.

En moderfond med én dattervirksomhed, hvor dattervirksomheden selv er en koncern med en eller flere dattervirksomheder, kan ikke anvende denne undtagelsesmulighed, idet moderfonden i dette tilfælde anses for at have flere dattervirksomheder.

Derudover må moderfonden ikke have tilgodehavender hos eller have stillet sikkerhed for dattervirksomheden, bortset fra konvertible gældsbreve og ikke-betalt udbytte eller udlodning. Hvis moderfonden har haft et tilgodehavende hos dattervirksomheden i løbet af regnskabsåret, vil dette som udgangspunkt ikke være diskvalificerende for anvendelse af undtagelsesmuligheden. Hvis der derimod løbende eksisterer et tilgodehavende, der nedbringes på balancedagen og genetableres efter balancedagen for at undgå koncernregnskabspligt, vil det blive anset som omgåelse.

Erhvervsdrivende moderfonde med flere dattervirksomheder

En erhvervsdrivende moderfond med flere dattervirksomheder kan undlade selv at udarbejde koncernregnskab, jf. årsregnskabslovens § 111, stk. 3, hvis følgende betingelser alle er opfyldt:

1. Fonden har flere dattervirksomheder, og en af disse udarbejder et koncernregnskab, hvori alle dattervirksomheder indgår, mens den erhvervsdrivende moderfond er udeholdt.
2. Koncernregnskabet er udarbejdet enten efter årsregnskabsloven, EU's regnskabsdirektiver eller regler, der i det mindste er ligeværdige hermed (fx IFRS som godkendt af EU). Endvidere skal koncernregnskabet være revideret af personer, der er autoriseret til dette efter den nationale lovgivning, som dattervirksomheden henhører under.
3. Fonden selv kun i begrænset omfang udøver erhvervsaktiviteter.
4. Fonden, bortset fra konvertible gældsbreve og ikke-udbetalt udbytte eller udlodning, ikke har tilgodehavender hos eller har stillet sikkerhed for dattervirksomhederne.
5. Det oplyses i fondens årsrapport, at fonden i medfør af denne undtagelse har undladt at udarbejde koncernregnskab.
6. Fonden indberetter det i pkt. 1 nævnte reviderede koncernregnskab sammen med sin egen årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

Fokusområde

Erhvervsstyrelsen har i forbindelse med sin kontrol erfaret, at særligt pkt. 5 og 6 er hyppige forglemmelser blandt de erhvervsdrivende fonde, som anvender undtagelsen i § 111, stk. 3.

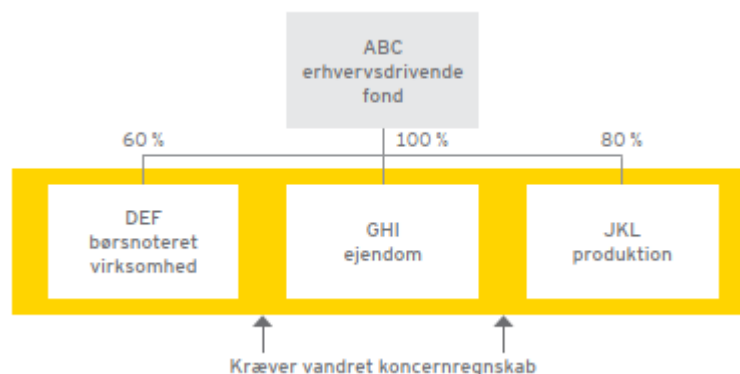
Denne undtagelse i § 111, stk. 3, tilgodeser bl.a. de erhvervsdrivende fonde, der er moderfonde for børsnoterede virksomheder, som har pligt til at udarbejde koncernregnskab efter IFRS. Moderfonde kan dermed anvende dattervirksomheders koncernregnskab, uden at moderfonden derved bliver pålagt at udarbejde sin egen årsrapport efter IFRS.

Lempelsen i § 111, stk. 3, løser også et andet problem, der er forbundet med, at fonden udarbejder sit årsregnskab og koncernregnskab efter årsregnskabsloven, mens den underliggende børsnoterede dattervirksomhed udarbejder koncernregnskab efter IFRS. Det ville medføre betydelige meromkostninger, hvis alle koncernvirksomheder skulle rapportere to sæt regnskabstal, dels til brug for moderfondens koncernregnskab efter årsregnskabsloven og dels til brug for den børsnoterede dattervirksomheds koncernregnskab efter IFRS.

Dattervirksomhedens koncernregnskab kan således udarbejdes efter IFRS, mens moderfondens årsregnskab fortsat kan udarbejdes efter årsregnskabslovens regler, idet dattervirksomheden - og ikke moderfonden - aflægger koncernregnskabet.

Særligt om vandrette koncerner og erhvervsdrivende moderfonde

Når undtagelsesbestemmelsen for erhvervsdrivende moderfonde med flere dattervirksomheder anvendes, kan der opstå såkaldte vandrette koncernregnskaber, hvor der sker konsolidering af søstervirksomheder.

Den erhvervsdrivende moderfond er fritaget for udarbejdelse af koncernregnskab efter undtagelsesbestemmelserne, hvis fx dattervirksomhederne er konsolideret i en af dattervirksomhedernes koncernregnskab. I ovenstående eksempel er der tale om 3 søstervirksomheder, som ikke normalt konsolideres før i moderfonden.

Det betyder, at DEF, GHI og JKL efter årsregnskabsloven skal konsolideres i et vandret koncernregnskab. Dette kan medføre en praktisk udfordring, hvis fx DEF aflægges årsregnskab efter IFRS, mens GHI og JKL aflægges årsregnskab efter årsregnskabsloven. Det vandrette koncernregnskab skal enten aflægges efter årsregnskabsloven eller efter IFRS, som er de tilladte regnskabsgrundlag i Danmark.

Indberetning af årsrapport for moderfonden og et tilhørende koncernregnskab

En erhvervsdrivende moderfond, der undlader at udarbejde koncernregnskab med henvisning til § 111, stk. 3 skal ved indberetning af moderfondens egen årsrapport markere, at moderfonden ikke udarbejder koncernregnskab i henhold til § 111, stk. 3, og dernæst enten uploade eller henvise til det kompenserende koncernregnskab, som moderfonden henviser til i sit eget regnskab.

Særlige præsentations- og oplysningskrav

Foruden de normale præsentations- og oplysningskrav, som er gældende for den relevante regnskabsklasse, er erhvervsdrivende fonde underlagt særlige præsentations- og oplysningskrav.

EY har udarbejdet et supplement til årsrapportmodellerne, hvori der findes eksempler på, hvordan de særlige præsentations- og oplysningskrav kan udfyldes.

Supplementet kan findes på www.ey.com/da_dk.

Supplementet indeholder samtlige særlige præsentations- og oplysningskrav til erhvervsdrivende fonde, som fremgår af årsregnskabsloven og udgør følgende:

- ▶ Regnskabsmæssig præsentation af fondens uddelinger (præsentation af resultatdisponering og egenkapitalopgørelse)
- ▶ Særlige krav til ledelsesberetningen
 - Bestyrelsens redegørelse for god fondsledelse
 - Redegørelse for fondens uddelingspolitik og uddelinger for året
- ▶ Særlige noteoplysningskrav
 - Transaktioner med nærtstående parter
 - Vederlag til ledelsen og til administrator
 - Legatarfortegnelse (indsendes separat eller indarbejdes i årsrapporten)
 - Forbindelse til anden fond eller virksomhed.

Erhvervsstyrelsen har i forbindelse med den risikobaserede kontrol af erhvervsdrivende fonde i 2020 bl.a. haft fokus på, at følgende præsentations- og oplysningskrav indgår i årsrapporten:

- ▶ Note over vederlag m.v. til ledelsen
- ▶ Bestyrelsens redegørelse for god fondsledelse
- ▶ Redegørelse for fondens uddelingspolitik.

Regnskabsmæssig præsentation af fondens uddelinger (præsentation af resultatdisponering og egenkapitalopgørelse)

Erhvervsdrivende fondes uddelinger skal indregnes direkte i fondens egenkapital.

Uddelinger for året skal fremgå af resultatdisponeringen, der har sin placering i tilknytning til resultatopgørelsen. Uddelingerne må ikke indregnes direkte i resultatopgørelsen, eftersom der ikke er tale om en faktisk omkostning, men om en uddeling af årets overskud.

Hvis fondens bestyrelse har vedtaget ekstraordinære uddelinger i løbet af regnskabsåret, skal disse uddelinger ligeledes fremgå af resultatdisponeringen. Er der efter regnskabsårets udløb foretaget ekstraordinære uddelinger, skal disse tillige oplyses i tilknytning til resultatdisponeringen.

Fokusområde

Som vi ser det

Resultatdisponeringen kan virke en smule uoverskuelig i forhold til, hvordan eksempelvis kapitalsselskaber foretager udbytteudlodning. Et kapitalsselskab vil præsentere forslag om udbytte i resultatdisponeringen, mens den efterfølgende faktiske udlodning bliver indregnet direkte i egenkapitalen.

Hidtil har Erhvervsstyrelsen været af den opfattelse, og det er ligeledes slået fast i årsregnskabsloven, at de faktiske uddelinger i en erhvervsdrivende fond altid skal præsenteres som en del af resultatdisponeringen.

Erhvervsstyrelsen har givet mulighed for at fravige denne praksis, så de faktiske uddelinger kan vælges præsenteret direkte i egenkapitalen. For erhvervsdrivende fonde i regnskabsklasse B vil anvendelse af denne fremgangsmåde dog kræve, at fonden præsenterer en egenkapitalopgørelse som en primær opgørelse.

I egenkapitalen skal der vises en særskilt post til "Uddelingsrammen", som består af den andel af fondens frie reserver, som bestyrelsen på årsregnskabsmødet, har besluttet skal henlægges til uddelinger. Heri skal tillige indgå eventuelle endnu ikke udbetalte uddelinger fra tidligere år, som ikke er blevet kundgjort over for de pågældende modtagere.

Er uddelinger fra tidligere år endnu ikke udbetalt, men kundgjort over for de pågældende modtagere, skal disse uddelinger som udgangspunkt indregnes som en gældsforpligtelse, medmindre de endnu er uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid, hvorved uddelingerne skal indregnes som hensatte forpligtelser.

Særlige krav til ledelsesberetningen

Erhvervsdrivende fonde skal, ud over gældende krav for kapitalsselskaber, udarbejde en ledelsesberetning indeholdende:

- ▶ Redegørelse for god fondsledelse
- ▶ Redegørelse for fondens uddelingspolitik.

Ovenstående krav gælder for alle erhvervsdrivende fonde, uanset regnskabsklasse.

Lovens udgangspunkt er, at begge redegørelser præsenteres i ledelsesberetningen, men årsregnskabsloven tillader som et alternativ, at redegørelserne kan præsenteres i noterne til årsregnskabet. Hvis redegørelserne vælges præsenteret i noterne, vil redegørelserne være omfattet af revisionspligt, da årsregnskaber for erhvervsdrivende fonde, uanset størrelse og regnskabsklasse, altid er omfattet af revisionspligt.

Som alternativ kan redegørelserne i stedet offentliggøres på fondens hjemmeside. Det skal oplyses i ledelsesberetningen eller i noterne i årsrapporten, hvis fonden har valgt at offentliggøre en eller begge redegørelser på fondens hjemmeside. URL-adressen, hvor redegørelsen er offentliggjort, skal oplyses i tilknytning til oplysningen i ledelsesberetningen eller noterne.

Der stilles endvidere en række yderligere formalia-krav ved offentliggørelse af redegørelserne på fondens hjemmeside. For yderligere uddybning af disse krav henvises til bekendtgørelse nr. 1088 af 31. maj 2021 om offentliggørelse af en række redegørelser efter årsregnskabsloven.

Redegørelse for god fondsledelse

Alle bestyrelser i erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for, hvordan de forholder sig til anbefalingerne for god fondsledelse, udarbejdet af Komitéen for god Fondsledelse.

Anbefalingerne for god fondsledelse

Selve udarbejdelsen af redegørelsen for god fondsledelse er reguleret i lov om erhvervsdrivende fonde § 60, hvortil der henvises.

Lovgiver har vurderet et særligt behov for offentlighed om ledelsen i erhvervsdrivende fonde. Indførelsen af kravet for erhvervsdrivende fonde er inspireret af det tilsvarende oplysningskrav for børsnoterede virksomheder i § 107 b om redegørelse for virksomhedsledelse. Bestemmelsen er dog tilpasset de særlige forhold for de erhvervsdrivende fonde. Bl.a. er det forudsat, at alle fonde, uanset størrelse og regnskabsklasse, er underkastet det samme kodeks for god fondsledelse.

Redegørelsen for god fondsledelse skal præsenteres samlet og skal omhandle situationen i regnskabsåret.

Komitéen for god Fondsledelse har i 2020 offentliggjort et opdateret sæt af anbefalinger for god fondsledelse, der kan findes på hjemmesiden godfondsledelse.dk/anbefalinger. Formålet med Anbefalingerne for god Fondsledelse er at bidrage til, at ledelsen varetager fondens formål og interesser og forvalter fonden i overensstemmelse med god skik for ledelse af erhvervsdrivende fonde.

Som vi ser det

Rapporteringskravet om god fondsledelse i § 77 a skal i henhold til lovbemærkningerne ske på grundlag af det såkaldte "følg eller forklar-princip".

Det indebærer efter EY's opfattelse, at erhvervsdrivende fonde burde kunne nøjes med at rapportere om de anbefalinger, som fondens ledelse har valgt **ikke** at følge. I tilknytning til de anbefalinger, der ikke følges, skal fondens ledelse så angive, hvordan de i stedet har valgt at indrette sig.

Erhvervsstyrelsen er imidlertid af den opfattelse, at der altid skal afrapporteres på samtlige anbefalinger, uanset om de følges eller ikke følges. Efter EY's opfattelse tilføjer det næppe nogen værdi specifikt at anføre, at en anbefaling følges fremfor en rapportering, der alene dækker fravigelser.

Redegørelse for fondens uddelingspolitik

Erhvervsdrivende fonde skal ligeledes præsentere en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Bestemmelsen har til hensigt at styrke offentlighedens indsigt i de erhvervsdrivende fondes uddelinger.

Redegørelsen for uddelingspolitikken skal indeholde en eventuel udarbejdet strategi samt retningslinjer og mål, som bestyrelsen følger ved uddelinger fra fonden. Uddelingspolitikken kan i henhold til lovbemærkningerne ikke være en afskrift af vedtægten, men skal være en uddybning af, hvordan fonden konkret forholder sig til spørgsmålet om uddelinger m.v.

Erhvervsdrivende fonde skal som en del af redegørelsen for fondens uddelingspolitik oplyse, hvilke hovedkategorier bestyrelsen i regnskabsåret har foretaget uddelinger til og størrelsen af uddelingerne til de enkelte hovedkategorier, medmindre bestyrelsen har indarbejdet legatarfortegnelsen i årsrapporten. Det er bestyrelsen, der fastlægger, hvilke hovedkategorier der vil være relevante at opdele uddelingerne i.

Hvis der i en erhvervsdrivende fonds vedtægt er angivet flere uddelingsformål, skal der som minimum være en hovedkategori for hvert af uddelingsformålene. Hvis uddelingsformålet er meget bredt formuleret, eksempelvis støtte af almenvelgørende formål, skal der ske en specifikation af uddelingsformålet i hovedkategorier.

Årets uddelinger i hovedkategorier

Der bør så vidt muligt være kontinuitet i de angivne hovedkategorier i årsrapporterne, så det er muligt for regnskabsbrugerne at sammenligne uddelingerne m.v. over en flerårig periode.

Typiske hovedkategorier kunne være uddelinger til sociale formål, forskning, kultur og uddelinger til stifterfamilien. Opdelingen vil dog altid afhænge af den konkrete fonds forhold, herunder ikke mindst fondens vedtægt.

Legatarfortegnelse

En legatarfortegnelse over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret skal indberettes til Erhvervsstyrelsen sammen med indberetningen af fondens årsrapport. Legatarfortegnelsen skal i modsætning til uddelingspolitikken med opdelingen af uddelingerne i hovedkategorier være helt konkret med angivelse af navn m.v. på de enkelte modtagere.

Legatarfortegnelsen skal som udgangspunkt alene indberettes til Erhvervsstyrelsen. Der er således ikke krav om, at legatarfortegnelsen skal offentliggøres sammen med årsrapporten eller skal indarbejdes i årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen alene skal være til fondsmyndigheden, skal legatarfortegnelsen således udarbejdes som et selvstændigt dokument.

Hvis legatarfortegnelsen indarbejdes som en integreret del af årsrapporten, vil oplysningerne blive offentliggjort sammen med resten af årsrapporten. Hvis legatarfortegnelsen indarbejdes i årsrapporten, skal bestyrelsen dog fortsat redegøre for sin uddelingspolitik, men skal i så fald ikke nødvendigvis opdele uddelingerne i hovedkategorier.

Uanset placering af legatarfortegnelsen skal den overholde følgende overordnede krav:

- ▶ Fortegnelsen skal indeholde alle uddelinger, som er foretaget i det regnskabsår, som fortegnelsen vedrører. Hvorvidt uddelingen vedrører et eller flere år, beror på, hvorvidt modtager har opnået en ubetinget ret til uddelingen. Uddelinger kan bl.a. bestå i ydelse af lån på favorable vilkår under markedsvilkår eller ved at fonden stiller garantier eller lignende. I sådanne tilfælde må "begunstigelsen" fra fondens side kapitaliseres, og dette beløb vil i så fald udgøre uddelingen, der skal fremgå af legatarfortegnelsen. Ved betingede uddelinger, hvor overholdelse af formål m.v. løbende skal revurderes og legatar således ikke har en ubetinget ret til en flerårig uddeling, vil uddelingen skulle periodiseres over den respektive år-række.
- ▶ Fortegnelsen skal indeholde angivelse af modtager og beløb. Der er ikke krav om oplysning om, hvorvidt uddelingen er sket som kontant, andre aktiver, herunder ejendomme eller indirekte uddelinger i form af favorable lån, eller lejeaftaler.
- ▶ Fortegnens samlede uddelinger skal kunne afstemmes til årets uddelinger i resultatdisponeringen eller i egenkapitalen.
- ▶ Fortegnelsen skal altid godkendes af bestyrelsen sammen med godkendelse af årsrapporten og skal være påtegnet af samtlige bestyrelsesmedlemmer.

Transaktioner med nærtstående parter

Erhvervsdrivende fonde skal give oplysninger om transaktioner med nærtstående parter, uanset regnskabsklasse. Oplysningskravet for erhvervsdrivende fonde kan i modsætning til kravene for kapital-selskaber ikke begrænses til transaktioner, som ikke er indgået på markedsmæssige vilkår.

Krav til legatarfortegnelsen

Definitionen på nærtstående parter for erhvervsdrivende fonde følger de normale definitioner¹².

Erhvervsstyrelsen er bemyndiget til at fastsætte yderligere krav om oplysninger af andre vederlag eller honorarer, som et medlem af ledelsen, en administrator eller andre modtager for rådgivning eller administration eller lignende for fonden.

Erhvervsstyrelsen har udnyttet bemyndigelsen og har udstedt bekendtgørelse nr. 1452 af 15. december 2014 om oplysninger om vederlag m.v., som en administrator modtager fra en erhvervsdrivende fond.

Oplysningerne i noten skal omfatte:

- ▶ Arten af forholdet mellem fonden og de nærtstående parter
- ▶ Informationer om transaktioner og mellemværender, der er nødvendige for en forståelse af forholdets mulige påvirkning af årsregnskabet.

Oplysningerne skal som minimum omfatte:

- ▶ Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse
- ▶ Den beløbsmæssige størrelse af mellemværender og betingelser for disse
- ▶ Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter og den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.

Noterne bør tilpasses transaktionernes omfang og kompleksitet. Endvidere kan noten med fordel kombineres med en talopstilling, hvis dette vurderes at give regnskabslæser en bedre forståelse for transaktionernes indvirkning på årsregnskabet.

Er der ikke fundet transaktioner sted mellem fonden eller dens nærtstående parter, er det Erhvervsstyrelsens anbefaling, at dette medtages som oplysning i noten eller alternativt i ledelsesberetningen, selvom årsregnskabsloven ikke specifikt stiller krav herom.

Vederlag til ledelsen og administrator

Erhvervsdrivende fonde skal, uanset regnskabsklasse, opfylde oplysningskravene i § 98 b, der omhandler ledelsesvederlag, pensionsforpligtelser og særlige incitamentsprogrammer. Særlige incitamentsprogrammer må dog antages at være sjældent forekomne i erhvervsdrivende fonde¹³.

Erhvervsdrivende fonde skal angive det samlede vederlag for indeværende og foregående år for nuværende og forhenværende medlemmer af ledelsen fordelt på hvert ledelsesorgan.

Vederlaget omfatter både kontante og ikke-kontante, samt faste og variable vederlag, såsom løn og gage. Andre fordele, såsom fx fri bil, fri telefon, fri bolig og fri avis er tillige omfattet. Kravet omfatter herudover pensionsbidrag og fratrædelsesgodtgørelser til den nuværende og tidligere ledelse.

Er der undtagelsesvist fastsat særlige incitamentsprogrammer for fondens ledelse, skal det oplyses, hvilke ydelser programmet omfatter, og hvad der er nødvendigt for at kunne vurdere værdien heraf.

¹² Se mere i afsnit 37.10 *Nærtstående parter* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

¹³ Se mere i afsnit 37.5 *Personaleomkostninger og ledelsesvederlag* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

Koncernoplysninger, uanset om der udarbejdes koncernregnskab

Fonden kan på samme vilkår som kapitalsselskaber anvende lempelsen i § 98 b, stk. 3, hvis oplysningerne vil føre til, at der præsenteres beløb for et enkelt medlem af en ledelseskategori og dermed vælge at angive beløbet for den samlede ledelse eller udelade, hvis kun en kategori modtager ledelsesvederlag.

Erhvervsdrivende fonde er dog i forhold til kapitalsselskaber underlagt yderligere krav:

- ▶ Erhvervsdrivende fonde, som er moderfonde, men som anvender en af undtagelserne for udarbejdelse af koncernregnskab, jf. §§ 110 og 111, skal tillige give oplysninger om det samlede vederlag m.v., som moderfondens ledelse modtager som ledelsesmedlem i andre virksomheder i koncernen, jf. § 69, stk. 2. Reglen gælder også, hvis fonden udeholdes fra konsolideringen, jf. § 114, stk. 2, nr. 4.
- ▶ Erhvervsdrivende fonde, som har en administrator, er ligeledes omfattet af oplysningskravet.

Modtager moderfondens ledelse ledelsesvederlag m.v. fra andre virksomheder i koncernen, skal vederlaget, som minimum, præsenteres på to særskilte linjer.

- ▶ Det samlede ledelsesvederlag m.v., som betales af fonden til fondens ledelse
- ▶ Det samlede ledelsesvederlag m.v., som betales af andre virksomheder i koncernen til medlemmer af fondens ledelse.

Erhvervsstyrelsens anbefaling

Udbetales der ikke vederlag m.v. til fondens ledelse, er det Erhvervsstyrelsens anbefaling, at dette medtages som oplysning i noten eller alternativt i ledelsesberetningen, selvom årsregnskabsloven ikke specifikt stiller krav herom.

Ovenstående krav gælder tillige for vederlag til administrator, dvs. har administrator krav på pensionsbetaling eller særlige bonusordninger, om end dette er i fonden selv eller i andre virksomheder i koncernen, skal dette tillige oplyses. Særskilt for fastsatte bonusordninger skal der oplyses om, hvilke ordninger bonusserne omfatter, og hvad der er nødvendigt for at kunne vurdere værdien af bonusordningerne.

Forbindelse til anden fond eller virksomhed

Fonden skal give noteoplysninger, hvis den ved en vedtægtsbestemmelse eller aftale er knyttet til en ikke-erhvervsdrivende fond, en anden erhvervsdrivende fond eller en anden virksomhed. Bestemmelsen er særligt tiltænkt fonde, som har en tilknytning til en virksomhed, som ikke er en dattervirksomhed eller en associeret virksomhed.

Særlige emner relevante for erhvervsdrivende fonde

For erhvervsdrivende fonde er der ud over ovennævnte desuden en række særlige emner, som er relevante. Nedenfor er følgende særlige emner beskrevet:

- ▶ Opdeling i erhvervs-mæssige og ikke-erhvervs-mæssige aktiviteter
- ▶ Budgettal i årsregnskabet
- ▶ Indregning og måling af grunde og bygninger
- ▶ Førstegangsafklæggelse af årsregnskab som erhvervsdrivende fond (overgang).

Opdeling i erhvervs-mæssige og ikke-erhvervs-mæssige aktiviteter

Tidligere stillede årsregnskabslovens daværende § 19, stk. 3, krav om, at ikke-erhvervs-mæssige aktiviteter blev klassificeret særskilt, så det var tydeligt adskilt hvilke aktiviteter i balancen og resultatopgørelsen, der var henholdsvis erhvervs-mæssige og ikke-erhvervs-mæssige. Bestemmelsen var i særligt omfang relevant for erhvervsdrivende fonde, som netop kunne have erhvervs-mæssige og ikke-erhvervs-mæssige aktiviteter.

Erhvervsstyrelsens fastsatte praksis gjorde dog, at de erhvervsdrivende fonde ikke havde pligt til at foretage denne opdeling, selvom det fremgik af den tidligere § 19, stk. 3, som nu er § 19, stk. 4. Bestemmelsen er ikke længere relevant for erhvervsdrivende fonde, men alene for enkeltmandsvirksomheder. Det er dog stadig muligt til en vis grad at foretage en sådan opdeling ifølge årsregnskabslovens almindelige bestemmelser om opstilling, men det er frivilligt og kan i visse tilfælde være vanskeligt.

Hvis en fond eksempelvis både har ejendomme, der udlejes, og ejendomme, der anvendes til museumsaktivitet, kan disse to typer ejendomme præsenteres på separate linjer i balancen. Det er ikke et krav, men det kan være en måde at foretage en opdeling på inden for årsregnskabslovens almindelige bestemmelser.

Budgettal i årsregnskabet

Ved overgangen til at årsrapporter indberettes digitalt til Erhvervsstyrelsen, er der kommet fokus på, at årsregnskaber for erhvervsdrivende fonde har indeholdt ikke-reviderede budgettal. Som følge af at erhvervsdrivende fonde er underlagt revisionspligt, kan der per definition ikke indgå ikke-reviderede budgettal i årsregnskabet, hvorfor disse skal indgå i ledelsesberetningen, hvis budgettal ønskes medtaget i årsrapporten.

Ledelsesberetningen er udelukkende omfattet af konsistentstjek og er således ikke omfattet af revisionen.

Det skal dog bemærkes, at visse fonde kan være underlagt særlovgivning (fx lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet), hvorved fonden kan være forpligtet til at have budgettal i selve regnskabet.

Indregning og måling af grunde og bygninger

Erhvervsstyrelsen har for kontrollen i 2021 bl.a. fokus på ejendomsfondes indregning og måling af ejendomme. Det sker som følge af, at Erhvervsstyrelsen har konstateret, at offentlige ejendomsvurderinger har været lagt til grund ved fastlæggelse af dagsværdien af ejendomme, der optages til dagsværdi efter §§ 38 eller 41.

Erhvervsstyrelsen bemærker, at den offentlige ejendomsvurdering ikke anses for at være i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser om fastsættelse af dagsværdi.

Indregning, måling, præsentation og oplysninger om ejendomme målt til dagsværdi i erhvervsdrivende fondes årsrapporter skal følge de normale bestemmelser i årsregnskabsloven.¹⁴

Førstegangs aflæggelse af årsregnskab som erhvervsdrivende fond (overgang)

Ved overgang fra ikke-erhvervsdrivende fond til at være erhvervsdrivende fond efter erhvervsfundslovens § 124, skal fonden som udgangspunkt aflægge årsrapporten som erhvervsdrivende fond første gang i det regnskabsår, hvori datoen for overgangen ligger.

Det vil sige, at hvis fonden følger kalenderåret, og overgangen til erhvervsdrivende fond sker med virkning den 30. september 2021, vil fondens første årsrapport som erhvervsdrivende fond være årsrapporten for 2021.

¹⁴ Se mere i kapitel 16 *Materielle aktiver* og kapitel 17 *Investeringsejendomme* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.

Er seneste regnskab ikke aflagt efter årsregnskabsloven, men efter anden regnskabsregulering, finder bekendtgørelse nr. 319 af 12. april 2011 om overgang til regnskabsaflæggelse efter årsregnskabsloven anvendelse.

Indberetningsregler og -frister

Erhvervsdrivende fonde følger de normale bestemmelser for indberetningsregler og -frister¹⁵, med undtagelse af de enkelte tilføjelser, som er anført i tidligere afsnit i denne temaartikel.

Erhvervsdrivende fonde afholder ikke generalforsamling, men et årligt årsregnskabsmøde, hvor bestyrelsen træffer beslutning om godkendelse af årsrapporten og anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport. Efter årsrapportens godkendelse på årsregnskabsmødet, indsendes denne til Erhvervsstyrelsen.

Afsluttende kommentarer

I Erhvervsstyrelsens [vejledning om årsrapporter for erhvervsdrivende fonde version 1.1 \(seneste opdateret 29. januar 2020\)](#) er yderligere emner behandlet og beskrevet. Vejledningen omtaler dermed flere forhold, end vi har medtaget i denne artikel. Vi henviser derfor også til vejledningen.

Temaartiklen er udarbejdet med afsæt i Erhvervsstyrelsens fokus på typiske fejl i årsrapporterne for de erhvervsdrivende fonde. Vi henviser derfor også til artiklen [Erhvervsstyrelsens årsberetning 2020](#), der giver et indblik i Erhvervsstyrelsens kontrol med bl.a. erhvervsdrivende fonde og fokusområderne for henholdsvis 2020 og 2021.

EY | Building a better working world

I EY arbejder vi med afsæt i vores formål "Building a better working world" og hjælper med at skabe langsigtet værdi for kunder, medarbejdere og samfund samt tillid til kapitalmarkederne.

Vores arbejde bygger på data og teknologi, og EY-teams i over 150 lande hjælper kunder med vækst, drift og transformation.

På tværs af Assurance, Consulting, Tax & Law og Strategy & Transactions, stiller EY spørgsmål, der kan give nye svar på de komplekse udfordringer verden står overfor i dag.

EY henviser til den globale organisation og kan referere til et eller flere medlemsfirmaer inden for Ernst & Young Global Limited, som hver især udgør en selvstændig juridisk enhed. Ernst & Young Global Limited, er et engelsk 'company limited by guarantee', som ikke yder kunderådgivning. Flere oplysninger om vores organisation kan findes på [ey.com](#).

© 2021 EY Godkendt Revisionspartnerselskab, CVR-nr. 30700228 All Rights Reserved.

ED MMY

Dette materiale er udarbejdet alene til orientering, og oplysningerne i det tilsigter ikke at være fyldestgørende, og de træder ikke i stedet for udførlige analyser eller udøvelsen af professionelle skøn. I konkrete sager opfordres brugere til at henvende sig til EY's rådgivere.

[ey.com/dk](#)

¹⁵ Se mere i kapitel 40 *Indberetningsregler og -frister* i publikationen *Indsigt i årsregnskabsloven*.